

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH BẠC LIÊU**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 55/2025/DS-PT

Ngày: 29 – 4 – 2025

V/v tranh chấp bồi thường thiệt hại
do danh dự, nhân phẩm, uy tín bị xâm phạm

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BẠC LIÊU**

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Bà Nguyễn Lệ Kiều

Các Thẩm phán:

Ông Lê Thanh Hùng

Ông Trương Thanh Dũng

- Thư ký phiên tòa: Ông Đặng Văn Kép – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Bạc Liêu tham gia phiên tòa: Bà Huỳnh Diễm Lệ - Kiểm sát viên.

Ngày 29 tháng 4 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số: 26/2025/TLPT-DS ngày 19 tháng 02 năm 2025 về việc tranh chấp “Bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm, uy tín bị xâm phạm”.

Do Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 36/2025/QĐ-PT ngày 18 tháng 3 năm 2025, giữa các đương sự:

- Nguyên đơn: Bà Đoàn Thị H, sinh năm 1960 (có mặt);

Địa chỉ: Ấp C, thị trấn C, huyện V, tỉnh Bạc Liêu.

- Bị đơn: Ông Đoàn Văn H1, sinh năm 1957 (vắng mặt);

Địa chỉ: Ấp C, thị trấn C, huyện V, tỉnh Bạc Liêu.

- Người kháng cáo: Bà Đoàn Thị H là nguyên đơn.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện đề ngày 26/8/2024 và trong quá trình tố tụng nguyên đơn bà Đoàn Thị H trình bày: Vào ngày 19/10/2022, bà H nhận được thông báo thụ lý của Tòa án về việc ông Đoàn Văn H1 yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H mất năng lực

hành vi dân sự và triệu tập bà H đến Tòa án, bà H có văn bản trình bày cho Tòa án không đồng ý việc ông H1 yêu cầu bà H bị mất năng lực hành vi dân sự, do bà H còn minh mẫn và còn đủ năng lực trách nhiệm dân sự, sau đó ông H1 đã rút yêu cầu. Ngoài ra, trước ngày 15/12/2022, ông H1 còn phát tán tài liệu là Bản kết luận điều tra số 18/KL-ĐT ngày 17/5/2011 của Cơ quan Cảnh sát Điều tra Công an huyện V và Biên bản giám định pháp y tâm thần số 255/PYTT-PVPN ngày 19/4/2011 của V – Phụ trách Phân viện phía Nam cho bà Đinh Thị T, do bà T có mâu thuẫn với bà H trong vụ án vay tài sản nên tại phiên tòa phúc thẩm ngày 15/12/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu, bà T đã sử dụng tài liệu nhệch nhai bà H trước Hội đồng xét xử phúc thẩm. Nay bà H yêu cầu ông H1 bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm, uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần 140.400.000 đồng, tương đương với 60 tháng lương cơ bản mỗi tháng 2.340.000 đồng.

Ngày 29/11/2024, bà H bổ sung yêu cầu khởi kiện, yêu cầu ông H1 bồi thường tiền mất thu nhập 900.000 đồng và tiền thuốc chữa bệnh 687.000 đồng.

Bị đơn ông Đoàn Văn H1 vắng mặt trong suốt quá trình tố tụng, không có ý kiến trình bày. Tòa án cấp sơ thẩm căn cứ vào tài liệu, chứng cứ đã thu thập được có trong hồ sơ vụ án để giải quyết theo quy định khoản 4 Điều 91 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Từ nội dung nêu trên, tại Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu đã tuyên xử:

Không chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Đoàn Thị H đối với ông Đoàn Văn H1, về yêu cầu ông Đoàn Văn H1 bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm và uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần là 140.400.000 đồng (một trăm bốn mươi triệu bốn trăm nghìn đồng).

Ngoài ra, Bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo của các đương sự theo quy định của pháp luật.

Ngày 06 tháng 01 năm 2025, bà Đoàn Thị H có đơn kháng cáo bản án. Theo đó, bà H kháng cáo Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu; nội dung kháng cáo yêu cầu cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà, buộc ông H1 bồi thường danh dự và tổn thất tinh thần với số tiền 140.400.000đ, tiền mất thu nhập 900.000đ, tiền khám bệnh và mua thuốc 687.000đ.

Tại phiên tòa phúc thẩm bà H giữ nguyên kháng cáo.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bạc Liêu phát biểu ý kiến:

Về thủ tục tố tụng: Thông qua kiểm sát việc giải quyết vụ án từ khi thụ lý vụ án đến trước khi Hội đồng xét xử vào phòng nghị án, Thẩm phán, Hội đồng xét xử, Thư ký và các đương sự chấp hành đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về nội dung: Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự, không chấp nhận kháng cáo của bà Đoàn Thị H, giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu toàn bộ các tài liệu, chứng cứ có lưu trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa, nghe ý kiến tranh luận của các đương sự và ý kiến phát biểu của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bạc Liêu, sau khi thảo luận, nghị án, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng: Đơn kháng cáo của bà Đoàn Thị H trong thời hạn luật định, nên được chấp nhận xem xét, giải quyết theo thủ tục phúc thẩm.

Bị đơn ông Đoàn Văn H1 vắng mặt không có lý do cho nên Hội đồng xét xử tiến hành xét xử vụ án theo quy định tại khoản 3 Điều 296 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Xét kháng cáo của nguyên đơn yêu cầu cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà, buộc ông H1 bồi thường danh dự và tổn thất tinh thần với số tiền 140.400.000đ, tiền mất thu nhập 900.000đ, tiền khám bệnh và mua thuốc 687.000đ.

Hội đồng xét xử thấy rằng:

Bà H cho rằng ông H1 đã xúc phạm danh dự, nhân phẩm và uy tín của bà H về việc ông H1 yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H bị mất năng lực hành vi dân sự trong khi bà H vẫn còn minh mẫn; đồng thời, ông H1 đã cung cấp tài liệu cá nhân của bà H là Bản kết luận điều tra số 18/KL-ĐT ngày 17/5/2011 của Cơ quan Cảnh sát Điều tra Công an huyện V và Biên bản giám định pháp y tâm thần số 255/PYTT-PVPN ngày 19/4/2011 của V – Phụ trách Phân viện phía Nam cho bà Đinh Thị T để bà T xúc phạm danh dự của bà H nên bà H yêu cầu ông H1 bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm và uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần là 140.400.000 đồng.

Tại khoản 1 Điều 584 Bộ luật Dân sự 2015 định: “*Người nào có hành vi xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, uy tín, tài sản, quyền, lợi ích hợp pháp khác của người khác mà gây thiệt hại thì phải bồi thường, trừ trường hợp Bộ luật này, luật khác có liên quan quy định khác.*”

Khoản 1 Điều 2 Nghị quyết số 02/2022/NQ-HĐTP ngày 06 tháng 9 năm 2022 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân Tối cao quy định:

“1. Trách nhiệm bồi thường thiệt hại đối với trường hợp quy định tại khoản 1 Điều 584 của Bộ luật Dân sự phát sinh khi có đầy đủ các yếu tố sau đây:

a) Có hành vi xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, uy tín, tài sản, quyền, lợi ích hợp pháp khác của người khác;

b) Có thiệt hại xảy ra là thiệt hại về vật chất, thiệt hại về tinh thần;

Thiệt hại về vật chất là tổn thất vật chất thực tế xác định được của chủ thể bị xâm phạm, bao gồm tổn thất về tài sản mà không khắc phục được; chi phí hợp lý để ngăn chặn, hạn chế, khắc phục thiệt hại; thu nhập thực tế bị mất hoặc bị giảm sút do tài sản, sức khỏe, tính mạng, danh dự, nhân phẩm, uy tín, quyền và lợi ích hợp pháp khác bị xâm phạm.

Thiệt hại về tinh thần là tổn thất tinh thần do bị xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, uy tín, quyền và lợi ích nhân thân khác mà chủ thể bị xâm phạm hoặc người thân thích của họ phải chịu và cần phải được bồi thường một khoản tiền bù đắp tổn thất đó.

c) Có mối quan hệ nhân quả giữa thiệt hại xảy ra và hành vi xâm phạm. Thiệt hại xảy ra phải là kết quả tất yếu của hành vi xâm phạm và ngược lại hành vi xâm phạm là nguyên nhân gây ra thiệt hại”.

Như vậy trách nhiệm bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm, uy tín chỉ phát sinh khi có hành vi xâm phạm, có thiệt hại xảy ra và có mối quan hệ nhân quả giữa thiệt hại xảy ra và hành vi xâm phạm. Bà H là nguyên đơn khởi kiện nên bà phải có nghĩa vụ chứng minh ông H1 có hành vi trái pháp luật xâm phạm danh dự, nhân phẩm, uy tín của bà theo quy định tại khoản 1 Điều 91 của Bộ luật Tố tụng Dân sự.

Căn cứ biên bản giám định pháp y tâm thần số 255/PYTT-PVPN ngày 19/4/2011 của Viện Giám định pháp y tâm thần Trung ương - Phụ trách Phân viện phía V (bút lục 93-94), kết luận về y học bà H bị bệnh rối loạn loại phân liệt (F21-ICD.10), về pháp luật bà H không đủ năng lực nhận thức và điều khiển hành vi, đề nghị áp dụng biện pháp bắt buộc chữa bệnh vì có bệnh. Tại Biên bản giám định pháp y tâm thần sau thời gian điều trị bắt buộc số 689/PYTT-PVPN ngày 06/9/2012 của Viện Giám định pháp y tâm thần Trung ương - Phụ trách Phân viện phía V (bút lục 103-105) thể hiện nội dung bà H đã ổn định không cần thiết điều trị bắt buộc nữa, đề nghị Viện kiểm sát nhân dân huyện Vĩnh Lợi quyết định đình chỉ điều trị bắt buộc đối với bà H. Tại Quyết định đình chỉ việc áp dụng biện pháp bắt buộc chữa bệnh số 01/QĐ-KSĐT ngày 27/9/2012 của Viện kiểm sát nhân dân huyện Vĩnh Lợi đã đình chỉ thực hiện biện pháp bắt buộc chữa bệnh đối với bà Đoàn Thị H. Từ đó, có căn

cứ xác định bà H có bệnh rối loạn loại phân liệt và đã điều trị xong bệnh. Lời khai của ông H1 ngày 09/3/2023 (bút lục 36) thể hiện ông H1 là anh ruột của bà H, do trước đây bà H bị điều tra về hành vi trộm cắp tài sản theo Bản kết luận điều tra số 18 nêu trên, ông H1 là người nhà của bà H nên Cơ quan Cảnh sát Điều tra Công an huyện V có giao Bản kết luận điều tra và Biên bản giám định pháp y nêu trên cho ông H1, năm 2022 ông H1 có tranh chấp với bà H trong vụ án chia thừa kế tài sản nên đã có yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H bị mất năng lực hành vi dân sự, thời điểm yêu cầu ông H1 không biết bà H đã chữa xong bệnh. Tại Quyết định đình chỉ việc xét đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự số 04 nêu trên và tài liệu trong hồ sơ thể hiện, ngày 12/10/2022 ông H1 có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H bị mất năng lực hành vi dân sự và đến ngày 10/11/2022 ông H1 đã rút yêu cầu do ông H1 biết bà H đã chữa bệnh xong và không còn bệnh. Tại phiên tòa sơ thẩm, bà H cũng xác định bà H có khởi kiện ông H1 yêu cầu chia thừa kế tài sản. Xét thấy, do ông H1 là đương sự trong vụ án chia thừa kế tài sản nên có yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H bị mất năng lực hành vi dân sự khi chưa biết bà H có đủ năng lực trách nhiệm dân sự hay không để tham gia tố tụng trong vụ án là không có lỗi.

Ngoài ra, bà H cho rằng ông H1 còn cung cấp Biên bản kết luận điều tra và Bản kết luận giám định pháp y tâm thần nêu trên cho bà Đinh Thị T, do bà T có mâu thuẫn với bà H trong vụ án vay tài sản nên tại phiên tòa phúc thẩm ngày 15/12/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu, bà T đã sử dụng tài liệu nhục mạ bà H trước Hội đồng xét xử phúc thẩm. Xét thấy tại lời khai của ông Đoàn Văn H1 tại phiên tòa sơ thẩm ngày 11/5/2023 (bút lục 90) ông H1 thừa nhận có cung cấp cho bà T nhưng không nhằm mục đích xúc phạm danh dự của bà H và lời khai của bà T ngày 10/4/2023 (bút lục 42) xác định do bà T với bà H tranh chấp hợp đồng vay tài sản nên có cung cấp cho Tòa án Biên bản kết luận giám định pháp y để Tòa án xem xét bà H có bị mất năng lực hành vi dân sự hay không, bà T không sử dụng tài liệu nhằm mục đích xúc phạm danh dự bà H. Cho nên việc ông H1 cung cấp biên bản kết luận điều tra và bản kết luận giám định pháp y tâm thần cho bà T không phải là hành vi trái pháp luật xâm phạm danh dự, nhân phẩm, uy tín của bà.

Lời khai của bà H trong quá trình giải quyết vụ án cũng như tại phiên tòa, bà H cho rằng do ông H1 cung cấp tài liệu liên quan đến bí mật cá nhân của bà H cho bà T và ông H1 yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H bị mất năng lực hành vi dân sự dẫn đến bà H bị ảnh hưởng về tinh thần phải điều trị bệnh. Tuy nhiên, bà H xác định không đến bệnh viện điều trị bệnh, chỉ khám bệnh và bác sĩ cho thuốc uống nên không có đơn thuốc điều trị bệnh. Do đó, bà H không cung cấp được chứng cứ chứng minh thiệt hại.

Tòa án cấp sơ thẩm căn cứ quy định tại Điều 584, 585 của Bộ luật Dân sự, không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà H đối với ông H1 về yêu cầu ông H1 bồi

thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm và uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần là 140.400.000 đồng là có cơ sở.

Đối với yêu cầu bổ sung của bà H về yêu cầu ông H1 bồi thường tiền mất thu nhập 900.000 đồng và tiền thuốc chữa bệnh 687.000 đồng. Xét thấy, ngày 18/10/2024 Tòa án cấp sơ thẩm đã mở phiên họp về kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ, tại phiên họp bà H chỉ yêu cầu ông H1 bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân phẩm, uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần là 140.400.000 đồng, không yêu cầu bồi thường tiền mất thu nhập 900.000 đồng và tiền thuốc 687.000 đồng, do bà H yêu cầu bổ sung về tiền mất thu nhập, tiền thuốc sau khi Tòa án cấp sơ thẩm đã mở phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và yêu cầu đã vượt quá phạm vi yêu cầu khởi kiện ban đầu nên Tòa án cấp sơ thẩm không xem xét, giải quyết là có căn cứ.

[3] Tại phiên tòa phúc thẩm bà H cũng không cung cấp thêm chứng cứ nào khác chứng minh cho yêu cầu kháng cáo của mình là có căn cứ và từ những phân tích nêu trên, Hội đồng xét xử không có căn cứ chấp nhận kháng cáo của bà H; Có căn cứ chấp nhận ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên. Áp dụng khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự, giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu.

[4] Án phí dân sự phúc thẩm, bà Đoàn Thị H khởi kiện yêu cầu bồi thường về danh dự, nhân phẩm, uy tín và bà là người cao tuổi có đơn xin miễn án phí nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Căn cứ vào khoản 6 Điều 26, điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 584, Điều 585, Điều 592 của Bộ luật Dân sự; Điều 2, Điều 3, Điều 9 của Nghị quyết số 02/2022/NQ-HĐTP ngày 06/9/2022 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao; điểm d, đ khoản 1 Điều 12, Điều 26 Điều 29 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 14 về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của bà Đoàn Thị H. Giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số: 87/2024/DS-ST ngày 24 tháng 12 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu.

Tuyên xử:

1. Không chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Đoàn Thị H đối với ông Đoàn Văn H1, về yêu cầu ông Đoàn Văn H1 bồi thường thiệt hại do danh dự, nhân

phẩm và uy tín bị xâm phạm với số tiền bồi thường tổn thất tinh thần là 140.400.000 đồng (một trăm bốn mươi triệu bốn trăm nghìn đồng).

2. Về án phí:

- Án phí dân sự sơ thẩm: Bà Đoàn Thị H được miễn nộp.
- Án phí dân sự phúc thẩm: Bà Đoàn Thị H được miễn nộp.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TANDCC tại TP. Hồ Chí Minh;
- VKSND tỉnh Bạc Liêu;
- TAND huyện Vĩnh Lợi;
- CCTHADS huyện Vĩnh Lợi;
- Đường sự;
- Lưu, Tổ HCTP.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Lệ Kiều